

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/247/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7915204995
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7915204995.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Cakociho a členov senátu JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcov: X/ W. Z., I.. XX.XX.XXXX, Z. N. H., K. XXXX/XX F. X/ L. Z., I.. X.X.XXXX, bytom tamtiež, oboch zastúpených JUDr. Jurajom Fúzerom, advokátom, advokátskej kancelárie so sídlom v Trebišove, M. R. Štefánika č. 1257/22, proti žalovaným: 1. DPS Financial Consulting, s.r.o., so sídlom v Trnave, Tomáškovičova č. 17/2742, IČO: 46 713 930 a 2. Dražobnej spoločnosti, a. s., so sídlom v Bratislave, Gunduličová č. 3, IČO: 35 849 703, zastúpenej Advokátskou kanceláriou STANĚK VETRÁK & partneri s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vlčkova č. 18, o určenie neplatnosti právnych úkonov, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 28.3.2018 č.k. 13C/225/2015-215 jednohlasne takto

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že určuje, že zmluva o flexihypotéke č. XXX/XXXXXXXX/XX-XXX/XXX E. X. XX.XX.XXXX v časti vymedzenej prílohou v bode 6/ označenej ako Poplatky a v časti bodu 13 zmluvy označenej ako Rozhodcovská doložka je neplatná.

V prevyšujúcom zamietavom výroku rozsudok p o t v r d z u j e.

Žalobcovi ani žalovanému v 1. rade n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade priznal plnú náhradu trov konania.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcov, ktorí sa domáhali určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí flexihypotéky zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi žalobcom v 1. rade a právnym predchodcom žalovaného v 1. rade, neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi rovnakými zmluvnými stranami a to v časti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou a zároveň sa domáhali určenia, že právnemu predchodcovi žalovaného v 1. rade nevzniklo právo na začatie výkonu záložných práv podľa úpravy § 151 I/ Občianskeho zákonníka, ako aj podľa zák. č. 257/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách zo zmluvy o poskytnutí flexihypotéky.

3. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že konštatoval, že predmetom konania je určenie neplatnosti právnych úkonov a to zmlúv zo dňa XX.XX.XXXX, ako aj určenie, že právnemu predchodcovi žalovaného v 1. rade nevzniklo právo na začatie výkonu záložného práva na základe týchto právnych úkonov. Konštatoval, že ide o tzv. určovaciu žalobu a preto sa prioritne vyporiadával v súlade s ust. § 137 písm. c/ C.s.p. so zákonnou podmienkou úspešnosti takejto žaloby a to s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Konštatoval, že tento je základným predpokladom určovacej žaloby a bez jeho existencie je vylúčené zaoberať sa takouto žalobou vecne. Konštatoval, že určovacia

žaloba v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p. má charakter preventívnej ochrany práv (keď nápravy stavu vzniknutého porušením práva sa možno domáhať už pomocou žaloby na plnenie podľa § 137 písm. a/ C.s.p.). Konštatoval, že musí existovať stav právnej neistoty žalobcu, ktorý má práve táto určovací žaloba odstrániť. Naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné otázky medzi sporovými stranami a vytvorilo by to právny základ pre budúce právne vzťahy. V tomto smere dospel k záveru, že v tejto veci žalobcovia naliehavý právny záujem na určení neplatnosti vyššie uvedených právnych úkonov nemajú, lebo žalobcom nič nebráni v tom, aby svoje práva vykonali takým spôsobom, že žalovanému v 1. rade (veriteľovi) zaplatia len to, o čom sú presvedčení, že sú mu povinní zaplatiť, a rovnako žalobcom nič nebráni ani v tom, aby svoje právo voči žalovanému v 1. rade vykonali tak, že žalovanému nezaplatia to, o čom sú si vedomí, že mu nie sú povinní zaplatiť (neprimerané úroky, prípade poplatky a pod.). Pre prípad toho, že by žalovaný v 1. rade nebol rovnakého právneho názoru ako žalobcovia a uplatnil by si svoje práva o zaplatenie dohodnutej peňažnej čiastky proti žalobcom na súde, žalobcovia by sa mohli svojho právneho presvedčenia o neplatnosti zmluvy domáhať v takomto súdnom konaní, v ktorom by súd ako predbežnú otázku riešil práve platnosť alebo neplatnosť úverovej zmluvy. Rovnako by sa žalobcovia v prípade nariadenia dražby mohli domáhať na súde vydania neodkladného opatrenia, resp. mohli by podať žalobu o neplatnosť dražby, v ktorej by súd ako predbežnú otázku riešil platnosť alebo neplatnosť záložnej zmluvy, ktorá by bola titulom na vykonanie dobrovoľnej dražby proti nim. Ich práva v tomto smere by neboli nijak obmedzené. Naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo neplatnosti určitého právneho úkonu je len vtedy, ak takéto určenie nemožno dosiahnuť v inom súdnom konaní, v ktorom si účastníci môžu uplatniť svoje práva alebo sa brániť voči uplatneným právam druhého účastníka právneho vzťahu. Mal za to, že o takýto prípad vo veci samej nejde. Žalobcovia sa domáhajú určenia neplatnosti zmluvy o flexihypotéke a neplatnosti Záložnej zmluvy a otázku platnosti, resp. neplatnosti týchto právnych úkonov je možné riešiť v rámci konania o plnenie, t. j. pokiaľ si voči nim žalovaný v 1. rade uplatní svoj nárok vyplývajúci zo zmluvy o flexihypotéke. V danej veci by určením, ktoré žalobcovia požadujú, nedošlo k vyriešeniu všetkých sporných otázok a takéto určenie by žalovanému v 1. rade nemohlo zabrániť v tom, aby voči žalobcom podal žalobu na súd a žaloval by vrátenie toho, čo bolo žalobcom na základe zmluvy poskytnuté. Súd bol toho názoru, že rozhodnutie o určení práva, ktorého sa žalobcovia domáhajú v konaní nijakým spôsobom neovplyvní ich právne postavenie voči žalovanému, lebo naďalej budú vystupovať v pozícií dlžníka, ktorý dlhodobu poskytnutý úver právnym predchodcom žalovaného v 1. rade nespláca. Ich dlh predstavuje viac ako 16.000,- eur, a ako to sami v konaní prehlásili, nie sú schopní tento dlh splácať ani len čiastočne. V tejto situácii by boli práva veriteľa o získanie poskytnutého úveru späť podstatne sťažené, čo by bolo aj v rozpore s princípom spravodlivosti. Na tomto závere nemení nič ani táto skutočnosť, že žalobcovia vystupujú vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ako spotrebiteľia podľa predpisov hmotného práva, keďže naliehavý právny záujem je inštitút procesného práva, ktorý je celkom indiferentný vo vzťahu k uplatňovanému hmotnému právu. To, že naliehavý právny záujem nerozlišuje medzi žalobcom spotrebiteľom a žalobcom, ktorý nie je spotrebiteľom vyplýva aj z toho, že aj spotrebiteľ si môže uplatniť svoje práva ako každý iný účastník v tom prípade, ak sa voči nemu bude druhá strana domáhať plnenia, na ktoré nemá právny nárok. Takýto záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16.3.2016. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali existenciu naliehavého právneho záujmu, a nie je tak splnená podmienka žalovateľnosti z pohľadu ust. § 137 písm. c/ C.s.p..

4. S poukazom na to, že žaloba v prejednávanej veci bola podaná na súd dňa 27.3.2015, teda za účinnosti predchádzajúceho procesnoprávneho predpisu a to Občianskeho súdneho poriadku, posudzoval súd prvej inštancie otázku preukázania naliehavého právneho záujmu aj podľa tohto ustanovenia. Konštatoval, že toto výslovne nevylučovalo prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti. Konštatoval, že v súdnej praxi sa žaloby o určenie právnej skutočnosti vrátane žaloby o neplatnosť právneho úkonu pripúšťali, ak žalobca preukázal na určení tejto právnej skutočnosti naliehavý právny záujem. S poukazom na znenie § 470 ods. 2 C.s.p., ako aj na ústavnoprávnu zásadu ochrany legitímnych očakávaní strán uzavrel, že v prejednávanej veci je potrebné posudzovať otázku naliehavého právneho záujmu podľa právnej úpravy účinnej v čase podania žaloby, teda podľa O.s.p.. S poukazom na znenie § 80 písm. c/ O.s.p. konštatoval, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. je základným procesným predpokladom každej tzv. určovacej žaloby, bez jeho existencie je vylúčené zaoberať sa takouto žalobou vecne. Súd v každom štádiu konania musí mať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení preukázanú. Určovacie žaloby majú opodstatnenie tam kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenie. Určovací návrh podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má charakter preventívnej ochrany práv, keď musí existovať stav

právnej neistoty žalobcu, ktorý má práve určovací žaloba odstrániť. Naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení v danom prípade určení neplatnosti zmluvy o flexihypotéke a neplatnosti záložnej zmluvy musí spočívať v tom, žeby sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi stranami a vytvoril by sa pevný právny základ na budúce právne vzťahy. Naopak nápravy stavu vzniknutého porušením práva sa možno domáhať pomocou žaloby na plnenie. V danom prípade by žaloba na plnenie, ktorú by mohol podať žalovaný v 1. rade voči žalobcom vylúčená nie je a v prípade, ak by súd žalobe vyhovel, nevyhnutne by nasledovali ďalšie súdne spory, napr. vydanie bezdôvodného obohatenia jednou zo strán sporu. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že neexistencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vylučuje možnosť aplikácie ust. § 53a Občianskeho zákonníka a § 298 C.s.p., teda možnosť skúmania rozhodovania o neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo 26/2007, 2Cdo 231/2007 a 1Cdo/91/2006, z ktorých zhodne vyplýva záväzný právny názor, v zmysle ktorého, ak sa zamietá určovací žaloba pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, je vylúčené súčasne sa zaoberať žalobou vo veci samej. Ak súd vychádza z toho, že právne úkony, neplatnosti ktorých sa žalobcovia v konaní domáhajú sú platné, bolo potrebné zamietnuť aj tú časť žaloby, na základe ktorej sa domáhali žalobcovia určenia, že žalovanému v 1. rade nevzniklo právo na začatie výkonu záložných práv podľa §151 I/ OZ a zák. č. 527/02 Z.z. o dobrovoľných dražbách na základe tých právnych úkonov, ktoré súdom neboli vyhlásené za neplatné. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na to, že na liste vlastníctva č. 1577, kat. úz. Kráľovský Chlmec je v časti C - Ťarchy zapísaných niekoľko exekútorských záložných práv z titulu rôznych exekúcií vedených proti žalobcom (pre iné, nesplatené dlžoby) teda nie je vylúčené, že v budúcnosti dôjde k dražbe nehnuteľností v priebehu exekučného konania a keďže predmetom zábezpeky je tá istá nehnuteľnosť ako pri Zmluve o záložnom práve zo dňa XX.XX.XXXX, vyhlásením jej neplatnosti by bol žalovaný v 1. rade vystavený tomu, že by nemal možnosť vymôcť dlh voči žalobcom, ktorí ho dlhodobo nesplácajú, ich snaha dlh splácať je nulová, čo by bolo v príkrom rozpore aj s princípom spravodlivosti a žalobcovia by sa takto na úkor žalovaného v 1. rade bezdôvodne obohatili.

5. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 255 ods. 1 C.s.p., keď konštatoval úspech oboch žalovaných v konaní, čo zakladá ich nárok na náhradu trov konania.

6. Proti rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia. Títo žiadali napadnutý rozsudok zmeniť a ich žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať im náhradu trov konania. Svoje odvolanie zakladali na dôvode uvedenom v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. teda na tvrdení, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní uviedli, že súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodnutí neriadil dôsledne judikatúrou zaoberajúcou sa danou problematikou. S poukazom na stanovisko Európskej komisie vo veci B. F. S. W. proti FINANCREAL, s.r.o., vedeného pod č. ID C-482/12 zo dňa 6.2.2013 vyvodzujú záver, že dobrovoľné dražby sú v rozpore s eurokonformným výkladom práva. Právna úprava vzťahujúca sa na výkon záložného práva bez schválenia súdu alebo iného nezávislého tribunálu je v rozpore s právom Európskej únie. Vážne zasahuje do práv navrhovateľov garantovaných Ústavou SR. Záložného práva je vykonávané vo vzťahu k pohľadávke, ktorej výška nie je určená a schválená všeobecným súdom, ale len žalovaným v 1. rade. Absentuje tu súdna kontrola a možnosť dlžníka riadne upozorniť na neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázali na to, že výkonom dobrovoľnej dražby by prišli o svoje jediné obydlie, keďže nemajú kde inde bývať. Majú za to, že právo na bývanie predstavuje základné právo zaručené Chartou základných práv. Pri svojich záveroch poukázali aj na obsah návrhu Európskej komisie Súdneho dvora pri výklade Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 23/2014-18 zo dňa 24.9.2014. K obsahu úverovej zmluvy uviedli, že táto obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v rozpore so slovenskou, ako aj európskou právnou úpravou a judikatúrou, za ktoré je možné považovať ustanovenie poplatku za poskytnutie úveru, poplatkov za vedenie úverového účtu, poplatkov za upomienky, ako aj záväzku žalobcov uhradiť banke škodu v prípade akéhokoľvek porušenia zmluvných podmienok. Za neprijateľnú podmienku považujú aj samotnú rozhodcovskú doložku, ktorá je v hrubom nepomere v prospech žiadateľov o úver ako spotrebiteľov, teda ako slabšej zmluvnej strany. Táto žalobcom znemožňuje dosiahnuť rozhodnutie sporu ináč, než v rozhodcovskom konaní. S poukazom na to považujú túto doložku za neplatnú. Úverovú zmluvu považujú za zmluvu spotrebiteľskú, pri ktorej musia byť dodržané kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V prípade, ak sa zmluva od týchto ustanovení odchyli, takéto ustanovenia sú neplatné z dôvodu rozporu so zákonom. Poukázali na to, že tak zmluva o úvere, ako aj záložná zmluva spolu so Všeobecnými podmienkami boli vopred pripravené samotným dodávateľom bez toho, aby oni mohli podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Tieto mohli buď ako celok prijať alebo ich odmietnuť.

Toto označili ako prejav značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán vo svoj neprospech, čo nemohli ovplyvniť. Vo vzťahu k záverom súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu poukázali na to, že Ústavný súd SR v uznesení IV. ÚS 425/2011 poukázal aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR a to rozsudku sp. zn. 3Cdo 164/1996 zo dňa 27.1.1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R58/1997, kde uviedol, že súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto pohľadávky spĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.

7. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcov nevyjadrili.

8. Pred meritórnym posúdením dôvodnosti odvolania žalobcov sa odvolací súd vyporiadával s rozsahom v akom žalobcovia napadli jednotlivé výroky prvoinštančného rozsudku a v tomto smere dospel k záveru, že napriek tomu, že žalobcovia pri formulácii svojho odvolacieho návrhu sa domáhali popri zmene prvoinštančného rozsudku aj náhrady trov konania bez bližšej špecifikácie vo vzťahu, ku ktorému zo žalovaných, dospel odvolací súd k záveru, že týmto odvolaním nebol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho treťom výroku, ktorým súd žalovanému v 2. rade priznal plnú náhradu trov konania. V tomto smere poukazuje na skutočnosť, že už vo svojom predchádzajúcom rozsudku zo dňa 19.8.2015 (č.l. 106) zamietol návrh proti žalovanému v 2. rade a odvolací súd svojím uznesením zo dňa 31.3.2017 pod č.k. 1Co/82/2016-173 odmietol odvolanie žalovaného v 1. rade proti výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanému v 2. rade. Z uvedeného vyplýva, že zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému v 2. rade nadobudol právoplatnosť a teraz preskúmaným prvoinštančným rozsudkom bolo už rozhodnuté vo vzťahu medzi žalobcami a žalovaným v 2. rade iba o trovách konania. Z obsahu odvolania žalobcov nevyplývajú žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že ich odvolanie sa dotýka aj uvedeného výroku o trovách konania medzi nimi a žalovaným v 2. rade. Z toho odvolací súd vyvodil, že tento výrok nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť.

9. Na základe toho odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietavom výroku ako aj vo výroku o trovách konania medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. a na nariadenom odvolacom pojednávaní a po zopakovaní dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je sčasti dôvodné. Súd prvej inštancie založil svoj záver o nepreukázaní zákonnej podmienky pre vyhovieň určovacej žalobe a to preukázaní naliehavého právneho záujmu na nesprávnom právnom posúdení a v dôsledku toho vo veci aj čiastočne nesprávne rozhodol.

10. Z dôvodov prvoinštančného rozsudku vyplýva, že tento sa vyporiadával s existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovaných určovacích výrokoch v zmysle ust. § 137 písm. c/ C.s.p. a zároveň aj podľa ust. § 80 písm. c/ O.s.p.. Už tento postup nemožno považovať za správny, keďže uvedenú procesnú podmienku nemožno skúmať na základe dvoch rôznych právnych predpisov. Tak ako to súd prvej inštancie správne konštatoval, že konanie vo veci začalo na základe podania žaloby ešte dňa 27.3.2015, teda v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol už účinný nový procesný predpis Civilný sporový poriadok a to od 1.7.2016. Za takejto situácie je možné otázku, ktorý procesný predpis je potrebné aplikovať na posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu posúdiť v zmysle úprav prechodných ustanovení C.s.p. uvedených v § 470.

11. Podľa ust. § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

13. Odvolací súd z takejto úpravy prechodných ustanovení má za to, že pokiaľ bola žaloba podaná v čase účinnosti O.s.p. zostávajú zachované účinky procesného úkonu žalobcov, teda podania tejto žaloby v zmysle vtedy platného procesného predpisu, teda v zmysle ustanovení O.s.p.. Tieto procesné práva zostali žalobcom zachované aj po nadobudnutí účinnosti nového procesného predpisu. Z tohto dôvodu je potrebné otázku naliehavého právneho záujmu hodnotiť v zmysle ust. § 80 písm. c/ O.s.p..

14. Podľa tohto ustanovenia návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom daný naliehavý právny záujem.

15. Toto ustanovenie teda pripúšťalo možnosť návrhom uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je a to bez jeho bližšej špecifikácie. Dlhodobá súdna prax vychádzala zo záveru, že naliehavý právny záujem v zmysle tohto ustanovenia bude spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. Pri týchto úvahách je teda potrebné vyporiadať sa s otázkou, či vyhovením žalobe dôjde k zvýhodneniu právneho postavenia žalobcu. Odvolací súd sa nestotožňuje s výkladom tohto ustanovenia, ktoré vykonal súd prvej inštancie. Samotnú možnosť podania žaloby na plnenie je totiž nutné posudzovať iba z hľadiska možnosti podania takejto žaloby zo strany žalobcu. Z tohto dôvodu nemožno nedostatok naliehavého právneho záujmu odôvodniť možnosťou podania žaloby zo strany žalovaného. Odvolací súd v tomto smere zastáva názor, že vyhovením určovacej žalobe o neplatnosť zmluvy o flexihypotéke, ako aj na to naväzujúcej neplatnosti zmluvy o zabezpečení záväzkov z tejto zmluvy zriadením a vykonaním záložného práva by nepochybne došlo zo strany žalobcov k ich výhodnejšiemu postaveniu, keďže by takto bolo zabránené v možnosti žalovaného realizovať akékoľvek svoje práva vyplývajúce z týchto zmlúv. Z tohto odvolací súd vyvodil, že žalobcovia v prípade svojej žaloby o určenie neplatnosti týchto zmlúv preukázali svoj naliehavý právny záujem na takomto určení.

16. Za takejto situácie odvolaciemu súdu neostávalo iné ako vykonať, resp. zopakovať dôkazy, ktoré strany sporu označili na preukázanie svojich tvrdení vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej. Na základe toho na nariadenom odvolacom pojednávaní vykonal dokazovanie a to oboznámením sa s obsahom výpisu z LV č. XXXX N.. Ú.. N.L. H., obsahom zmluvy o flexihypotéke, vrátane jej príloh nachádzajúcich sa v spise na č.l. 44 - 46, oboznámením Všeobecných podmienok VÚB č.l. 47, zmluvou o zriadení záložného práva č.l. 49, osvedčením o vykonaní dobrovoľnej dražby z č.l. 63 a oboznámením o upustení z dražby z č.l. 72. Pri hodnotení týchto dôkazov sa odvolací súd riadil obsahom samotných skutkových tvrdení žaloby a v návaznosti sa vyporiadával s otázkou, či v prípade preukázania týchto skutkových tvrdení možno vyvodiť dôvodný záver o neplatnosti celej zmluvy o flexihypotéke alebo iba jej časti, tak ako to odvolací súd konštatoval už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení. Z obsahu žaloby ako aj z prednesov žalobcov a ich právneho zástupcu v konaní je zrejmé, že tento záver o neplatnosti celej zmluvy odvodzujú od tvrdenia o existencii neprijateľných zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky, v časti zmluvy týkajúcej sa poplatkov za poskytnutie úveru, za vedenie úverového účtu, za správu úveru, ako aj poplatku za upomienky a taktiež v časti zmluvy, v ktorej bola upravená zodpovednosť žalobcov za škodu pri porušení ktorejkoľvek zo zmluvných podmienok.

17. Z obsahu čl. XIV bodu 2 zmluvy o flexihypotéke vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že v prípadných sporoch vzniknutých z tohto obchodu bude rozhodnuté v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného v zmysle zákona č. 510/2002 Z.z.. V prípade, že dlžník nesúhlasí s riešením sporu prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu, musí byť toto ustanovenie v úverovej zmluve vylúčené. Z tejto formulácie zmluvnej podmienky možno vyvodiť, že táto zakotvila výlučnú právomoc rozhodcovského súdu riešiť všetky vzájomné spory zo zmluvy. Súdna prax dlhodobo zastáva názor, že rozhodcovská doložka, ktorá zakotvila takúto výlučnú právomoc rozhodcovského súdu prejednať vec zakladá dôvod jej neprijateľnosti podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka a ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná. S poukazom na formu vyhotovovania tejto zmluvy a teda aj úpravou jej jednotlivých častí možno vyvodiť jednoznačný záver o tom, že žalobcovia si osobitne nevyjednávali túto zmluvnú podmienku v rámci ktorej by sa zbavili možnosti obrátiť sa v prípade sporu so žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom na súd. Takáto zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcov ako spotrebiteľov v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia tejto zmluvy. Podľa ust. ods. 4 tohto § je táto neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Na takomto závere nemení nič ani skutočnosť, že samotná úverová zmluva predstavuje obchodno-právny vzťah, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Obchodného zákonníka. S poukazom na postavenie zmluvných strán, kde na jednej strane vystupoval žalobca v 1. rade ako občan spotrebiteľ a na druhej strane banka ako dodávateľ má táto zmluva charakter zmluvy spotrebiteľskej a preto sa na túto vzťahujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany sporu.

18. Za dôvodnú považuje odvolací súd aj žalobu v časti, v ktorej žalobcovia označili ako neplatnú časť zmluvy týkajúcej sa povinnosti žalobcu zaplatiť vyššie uvedené poplatky. Odvolací súd v tomto smere zaujal názor, že účtovanie poplatkov za poskytnutie úveru za spracovanie úveru, za vedenie úverového účtu predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže tieto predstavujú finančné záväzky spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie sú dodané a slúžia v skutočnosti záujmom dodávateľa a takto zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Samotná povinnosť uhradiť poplatok za spracovanie úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože predstavuje plnenie, za ktoré spotrebiteľ nedostáva žiadne reálne protiplnenie. Jedná sa o administratívnu agendu veriteľa súvisiacu s poskytnutím úveru a teda plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech veriteľa. Odplatu za poskytnutie úveru predstavujú zmluvné úroky. Rovnako poplatok za upomienky nemožno považovať za odmenu za poskytnutie služby.

19. Za nedôvodnú považuje odvolací súd časť žaloby, v ktorej žalobcovia odvodzujú neprijateľnosť a teda aj neplatnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa ich zodpovednosti za škodu. Zodpovednosť za škodu je osobitným občianskoprávnym inštitútom, ktorého podmienky sú upravené osobitnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a preto skutočnosť, že takéto ustanovenia boli pojaté aj do spotrebiteľskej zmluvy predstavujú iba duplicitu vo vzťahu k zákonnej úprave, ktorá je nadbytočnou avšak sama o sebe nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vyhodnotiac uvedené závery o neprijateľnosti a teda aj neplatnosti časti zmluvy o flexihypotéke dospel odvolací súd k záveru, že tieto sa týkajú výlučne príslušenstva zmluvy, ktoré sú nesporne jasne oddeliteľné od ostatnej časti zmluvy a teda ich neplatnosť sa týka iba tejto časti zmluvy a nemá vplyv na platnosť ostávajúcej časti zmluvy. Z tohto dôvodu odvolací súd zmenil zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti zmluvných podmienok týkajúcich sa príslušenstva v presne vymedzenom rozsahu a v tejto časti žalobe vyhovel. V prevyšujúcej časti však zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, avšak z iných dôvodov, ku ktorým dospel na základe dokazovania vykonaného v odvolacom konaní.

20. Odvolací súd považuje za správny zamietavý výrok ohľadne určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Žalobcovia totiž neplatnosť tejto zmluvy odvodzovali iba od jej subsidiarity vo vzťahu k hlavnému záväzkovo-právnomu vzťahu vyplývajúcej zo zmluvy o flexihypotéke. Títo vo svojej žalobe totiž neuviedli žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť neplatnosť tejto zmluvy. Pokiaľ teda podľa názoru odvolacieho súdu ostáva platnou podstatná časť záväzkovo-právneho vzťahu zo zmluvy o flexihypotéke niet dôvodu určovať neplatnosť zabezpečovacej zmluvy z týchto platných záväzkov. Na základe toho potvrdil aj zamietavý výrok prvoinštančného rozsudku v tejto časti.

21. Za správny považuje odvolací súd aj zamietavý výrok ohľadne nároku na určenie, že právnomu predchodcovi žalovaného v 1. rade nevzniklo právo na začatie výkonu záložných práv formou dobrovoľnej dražby. V tomto smere zaujal názor, že samotný výkon dobrovoľných dražieb je upravený ustanoveniami osobitného zák. č. 527/2002 Z.z., ktorý upravuje celý priebeh dražieb a v rámci tejto zákonnej úpravy je v ust. § 21 ods. 2 cit. zák. aj právo osoby dotknutej na svojich právach domáhať sa na súde určenia neplatnosti dražby za konkrétne zákonom vymedzených podmienok. Takýmto spôsobom je vymedzený priestor súdu na zásah do procesu dobrovoľných dražieb, z čoho zároveň vyplýva nedostatok naliehavého právneho záujmu na osobitnom určovaní osobitného práva v zmysle ust. § 80 písm. c/ O.s.p.. Právne postavenie žalobcov v procese začatia realizácie dobrovoľných dražieb je totižto zabezpečené ustanoveniami tohto osobitného zákona č. 527/002 Z.z.. V tejto časti sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na takomto určení a preto aj v tejto časti zamietavý výrok prvoinštančného rozsudku potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

22. Rozhodnutie o trovách konania sa zakladá na ust. § 396 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p.. Keďže odvolací súd menil sčasti prvoinštančný rozsudok bolo jeho povinnosťou rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. S poukazom na výsledok konania vo veci samej odvolací súd konštatuje čiastočný úspech oboch strán sporu a preto vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).